

Sosyal Bilgiler Dersi Aktif Ö?renme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Bilgiler Dersi Aktif Ö?renme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30573>

Özet

Sosyal Bilgiler Dersi Aktif Ö?renme Ölçe?i, ilkokul düzeyindeki ö?rencilerin Sosyal Bilgiler dersine yönelik aktif ö?renme süreçlerine kat?l?m düzeylerini ve ö?renmeye yönelik yönelimlerini ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Durmu? Burak tarafından 2020 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda geli?tirilen bu ölçek, toplam 30 maddeden olu?maktadır ve hiyerar?ik bir yap?ya sahiptir. Ölçe?in yap?sal geçerli?i, s?ral? ve çok düzeyli Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) ile do?rulanmı?tır. Ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilemektedir (Cronbach Alfa = **.88**).

Anahtar Kelimeler

Aktif Ö?renme, Sosyal Bilgiler E?itimi, Ö?renci Kat?l?m?, Ö?renmeye Yönelim, Yap? Geçerli?i, Güvenirlik, Ö?retmen Kat?l?m?

Yazarlar

Durmu? BURAK

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ilkokul kademesinde Sosyal Bilgiler dersini alan ö?rencilerin ö?renme sürecine ne ölçüde bireysel, grupla veya sınıf düzeyinde etkinliklerle kat?ld?klar? ve derse yönelik ilgi, tutum ve önem alg?lar? gibi yönelimlerini nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, uyarlanabilir ö?renme ortamlar?nın tasarımı, uygulama ve de?erlendirme amaçları için kritik veriler sağlamaktadır.

Ölçek, ö?rencilerin aktif kat?l?m?n? iki ana başlık altında toplamaktadır: do?rudan kat?l?m davran?mlar? ve dolaylı yönelim veya motivasyonel faktörler. Bu ayrıma, aktif ö?renme kavram?nın hem davran?sal hem de duyuşsal boyutlar?n? kapsamlı bir şekilde incelemeyi mümkün kılmaktadır.

Yapı

Sosyal Bilgiler Dersi Aktif Ö?renme Ölçe?i, hiyerar?ik ve çok boyutlu bir yapı üzerine inşa edilmiştir. Ölçek, en üst düzeyde (üçüncül boyut) tek bir toplam puan sağlarken, bu puan iki ana ikincil boyuttan türetilmiştir:

Ö?renme Sürecine Kat?l?m (16 madde): Ö?rencinin ders içi ve dışı uygulamalara fiili kat?l?m?n? ölçer.

Ö?renmeye Yönelim (14 madde): Ö?rencinin derse karşı geli?tirdi?i tutum, ilgi ve derse verdi?i önemi ölçer.

Bu iki ikincil boyut, toplam yedi farklı birincil boyuttan oluşmaktadır. Toplam madde sayısı 30'dur.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal yeterliliğini ve kuramsal yapısını doğrulamak amacıyla titiz bir geçerlik çalışması yürütülmüştür. Yapı geçerliliği, iki farklı örneklem grubu üzerinde ardışık olarak iki kez Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanarak belirlenmiştir.

Ölçeğin birincil, ikincil ve üçüncül boyutlardan oluşan karmaşık hiyerarşik yapısı nedeniyle, her iki DFA işleminde de birinci, ikinci ve üçüncü düzey analizler gerçekleştirilmiştir. Bu seral ve çok düzeyli analizler sonucunda ölçeğin öngörülen faktör yapısı başarıyla bir şekilde doğrulanmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılığı değerlendirmek üzere alfa katsayısı hesaplamaları ve testi yaralama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Ölçeğin tamamının iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) **.88** olarak hesaplanmıştır, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Testi yaralama yöntemi ile elde edilen güvenirlik katsayısı ise **.82**'dir.

Alt boyutlara ait Cronbach Alfa değerleri ise şöyledir:

Öğrenmeye Katılım (İkincil Boyut): **.84**

Öğrenme Sürecine Bireysel Katılım (Birincil Boyut): .63

Öğrenme Sürecine Grupla Katılım (Birincil Boyut): .77

Şimdi Dikkat Öğrenme Sürecine Katılım (Birincil Boyut): .77

Öğretmenin Öğrenme Sürecine Katılımı (Birincil Boyut): .66

Öğrenmeye Yönelim boyutunun alt faktörleri ve ikincil boyutu:

Öğrenmeye Yönelim (İkincil Boyut): **.86**

Derse Yönelik İlgisi (Birincil Boyut): .80

Derse Yönelik Önemi (Birincil Boyut): .78

Derse Yönelik Tutum (Birincil Boyut): .75

Faktör Analizi

Ölçek, hiyerarşik bir yapıya sahiptir ve üç düzeyde faktör yüklenmelerini içermektedir. Bu yapı, seralı iki farklı örneklem üzerinde uygulanan çok düzeyli DFA ile doğrulanmıştır.

Birincil Boyutlar ve Madde Da??l?m?:

Ö?renme Sürecine Bireysel Kat?l?m: 4 madde
Ö?renme Sürecine Grupla Kat?l?m: 5 madde
Ders D??? Ö?renme Sürecine Kat?l?m: 3 madde
Ö?retmenin Ö?renme Sürecine Kat?l?m: 4 madde
Derse Yönelik ?lgi: 5 madde
Derse Yönelik Tutum: 4 madde
Derse Yönelik Önem: 5 madde

?kincil ve Üçüncül Boyutlar:

Ö?renme Sürecine Kat?l?m (16 madde) = Bireysel Kat?l?m + Grupla Kat?l?m + Ders D???
Kat?l?m + Ö?retmenin Kat?l?m?
Ö?renme Sürecine Yönelim (14 madde) = Derse Yönelik ?lgi + Derse Yönelik Tutum + Derse
Yönelik Önem
Sosyal Bilgiler Dersi Aktif Ö?renme Süreci (30 madde) = Ö?renme Sürecine Kat?l?m + Ö?renme
Sürecine Yönelim

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme

Format: 4'lü Likert Tipi Derecelendirme

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkokul Ö?rencileri

Ya? Grubu: ?lkokul ça??ndaki ö?renciler (Genellikle 9-11 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, doktora tezi kapsam?nda ilkokul ö?rencileri örnekleminde
geli?tirilmis?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 1= Hiçbir Zaman, 2= Ara S?ra, 3= Ço?unlukla ve 4= Her Zaman
?eklinde dört seçenekli bir derecelendirme kullanılmaktadır.

Ölçe?in orijinal doküman?na ait bağlant? a?a??dad?:

The original DOCX file can be downloaded here: [sosyal-bilgiler-dersi-aktif-ogrenme-olcegi-toad.docx](https://www.arabpsychology.com/tr-scales-arabpsychology.com/sosyal-bilgiler-dersi-aktif-ogrenme-olcegi-toad.docx)

Anahtar Kelimeler

Güvenirlilik, Cronbach Alfa, Ö?renme Motivasyonu, ?lkokul Sosyal Bilgiler, Ö?renci Tutumu, Aktif Ö?renme Ölçe?i

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: dburak@kilis.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Anadolu Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Eski?ehir.

?zinler, Ücretler ve Test Y?I?

?zinler: Ölçek, doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmemi?tir ve akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ücret bilgisi belirtilmemi?tir.

Test Y?I?: 2020

Referanslar

Burak, D. (2020). ?lkokul sosyal bilgiler ö?retimine yönelik uyarlanabilir bir ö?renme ortam?n?n tasarlanması, uygulanması ve de?erlendirilmesi. (Yay?nlanmam?? doktora tezi). Eski?ehir: Anadolu Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü.

Tez referans linki: tez.yok.gov.tr

Sosyal Bilgiler Dersi Aktif Ö?renme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sosyal Bilgiler Dersinde, dersin konusuyla ilgili sorular? cevaplar?m.

Sosyal Bilgiler Dersinde konuyla ilgili yap?lan grup çal??malar?nda fikirlerimi aç?kça söylerim.

Sosyal Bilgiler Dersine evde çal??ırken test kitaplar?ndan sorular çözerim.

Sosyal Bilgiler Dersinde ö?retmenim yanl?? cevaplar?m? düzeltir.

Sosyal Bilgiler Dersinde ö?retmenim, dersin konusuyla ilgili sordu?um sorular? yan?tlar.

Sosyal Bilgiler Dersinin konular?n?n çok önemli oldu?unu dü?ünürüm.

Sosyal Bilgiler Dersinin konular?n? merak ederim.

Sosyal Bilgiler Dersini çok dikkatli dinlerim.

Sosyal Bilgiler Dersinin konular?n?n tam bana göre oldu?unu dü?ünürüm.

Ö?renme Sürecine Bireysel Kat?l?m 4 madde,

Ö?renme Sürecine Grupla Kat?l?m 5 madde,

Ders D??? Ö?renme Sürecine Kat?l?m 3 madde,

Ö?retmenin Ö?renme Sürecine Kat?l?m 4 madde,

Ö?renme Sürecine Bireysel Kat?l?m + Ö?renme Sürecine Grupla Kat?l?m + Ders D??? Ö?renme Sürecine Kat?l?m + Ö?renmenin Ö?renme Sürecine Kat?l?m? = Ö?renme Sürecine Kat?l?m 16 madde

Derse Yönelik ?lgi 5 madde,

Derse Yönelik Tutum 4 madde,

Derse Yönelik Önem 5 madde,

Derse Yönelik ?lgi + Derse Yönelik Tutum + Derse Yönelik Önem = Ö?renme Sürecine Yönelim 14 madde

Ö?renme Sürecine Kat?l?m + Ö?renme Sürecine Yönelim = Sosyal Bilgiler Dersi Aktif Ö?renme Süreci 30 madde